

Skälbymotet, Västerås

Kartering av stenmurar och fossil åkermark

Förundersökning

RAÄ 1428
Västerås 2:50
Västerås socken
Västmanland

Jan Äblström

Skälbymotet, Västerås

Kartering av stenmurar och fossil åkermark

Förundersökning

RAÄ 1428
Västerås 2:50
Västerås socken
Västmanland

Jan Äblström

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen
Stora gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
Fax: 021-14 52 20
E-post: info@kmmmd.se

© Kulturmiljövård Mälardalen 2009

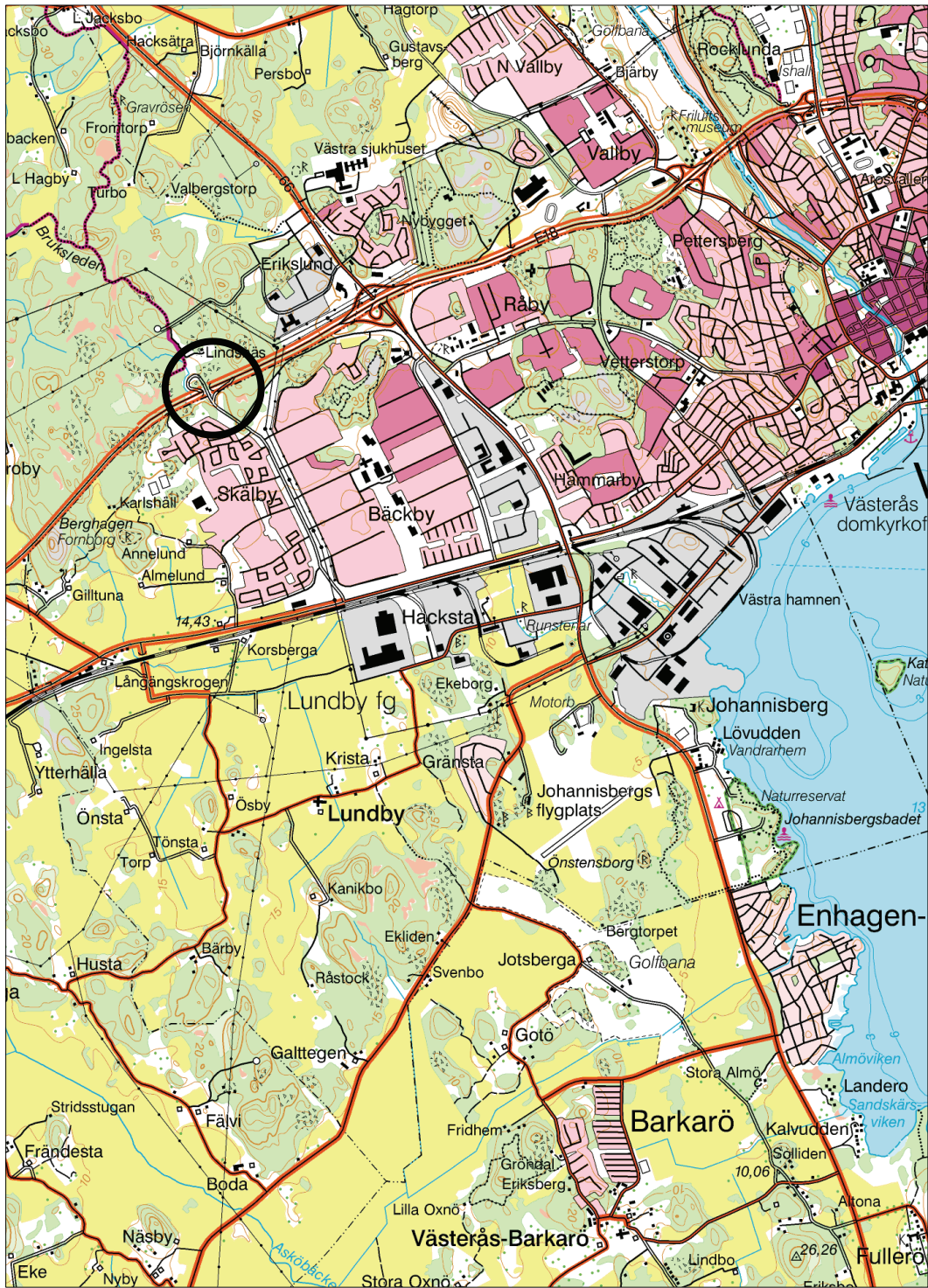
Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Ärende nr MS2006/01407.

ISSN: 1653-7408
ISBN: 978-91-86255-29-9

Tryck: Just Nu, Västerås 2009.

Innehållsförteckning

Inledning.....	5
Undersökningresultat.....	5
Referenser.....	7
Tekniska och administrativa uppgifter	7

Figur 1. Förundersökningsplatsens läge markerat med en ring. Utdrag ur digitala gröna kartan.
Skala 1:50 000.

Inledning

Västerås kommun önskar bygga ut trafikplatsen Skälbymotet, utmed E18, i Västerås. Inför utbyggnaden genomförde Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen (KM) en särskild utredning 2008 efter beslut av länsstyrelsen varvid bl a odlingslämningar i form av några stenmurar och fossil åkermark påträffades (RAÄ Västerås 1428). Odlingslämningarna är från historisk tid och odlingen kan via äldre avmätningar av Bälby gård beläggas till 1600-tal (Ählström 2008).

Eftersom länsstyrelsen bedömde att stenmurarna och åkerytan skulle komma att beröras av vägbygget direktvaldes KM som utförare av en förundersökning. KM utarbetade en undersökningsplan varefter länsstyrelsen fattade beslut den 14 april 2009 (dnr 431-12394-08).

Förundersökningen syftade till att med GPS kartera stenmurarna och åkerytan eftersom de i samband med utredningen endast karterats grovt och med oklart läge (se röd FMIS-yta väster om lämningarna på figur 2).

Fältarbetet utfördes under en solig förmiddag i april 2009 av Jan Ählström som även har sammanställt rapporten.

Undersökningsresultat

Stenmurarna och den fossila åkermarken ligger i skogsmark strax sydöst om den nuvarande trafikplatsen. Karteringen gick inte att utföra på grund av stående träd. I den öppna marken cirka tio meter väster om stenmurarna gick det däremot att mäta referenspunkter efter vilka läget för murarna- och åkermarken har justerats (se figur 2).

Den norra av murarna löper i flack skogsmark. Den är 32 meter lång (SV-NO), 1,5 meter bred och 0,3–0,4 meter hög. Stenarna är 0,2–0,8 meter stora, med ett stort inslag av mindre stenar.

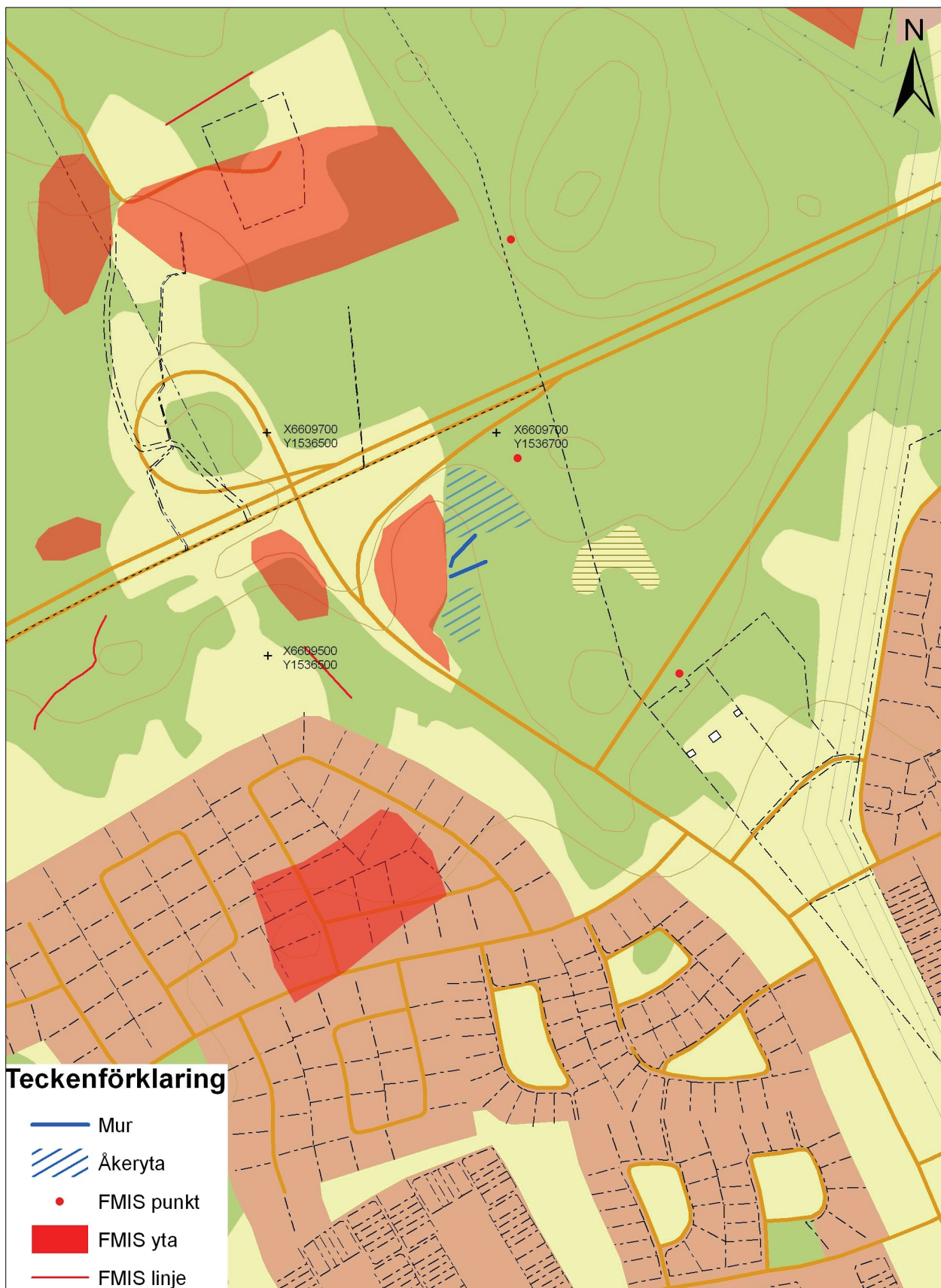
Den södra stenmuren löper i östsluttande skogsmark. Den är 32 meter lång (VSV-ÖNÖ), 1,5 meter bred och 0,4–1,0 meter hög. Stenarna är 0,2–1,0 meter stora med ett stort inslag av skarpkantade stenar. I murens båda ändrar samt mitt i ingår stora block.

Den fossila åkermarken ligger i skogsmark söder och norr om stenmurarna. Den norra åkerytan är 50 x 50 m stor och avgränsas i söder, väster och öster av diken. Den södra åkerytan är 50 x 30 meter stor. I anslutning till åkerytorna förekommer odlingsrösen.

Efter justeringen av lämningarnas läge stod det tämligen klart att de inte kommer att bli berörda av vägbygget.

Den 27 april informerades länsstyrelsen (via e-post) om förundersökningsresultatet och i samförstånd med KM betraktades fältarbetet som avslutat. Det upprättades en avvikelseanmälan som översändes till länsstyrelsen och Västerås kommun. Lämningarnas nya läge är inrapporterat till FMIS.

Figur 2. Murarna och åkerytan samt de omgivande lämningarna enligt FMIS. Lämningarnas tidigare läge återfinns väster om det nya läget. Utdrag ur digitala fastighetskartan. Skala 1:5 000.

Referenser

Åhlström, J. 2008. *Skälbymotet i Västerås. Utbyggnad av en trafikplats vid E18. Särskild utredning, etapp 1 och 2. Del av Västerås 2:50, Dingtuna och Västerås socknar, Västmanland.* Stiftelsen Kulturmiljövård Mälardalen, Rapport 2008:63. Västerås.

Tekniska och administrativa uppgifter

KM dnr:	09035
Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:	431-12394-08, 2009-04-14
Undersökningsperiod:	2009-04-24
Arkeologtimmar:	4 timmar
Maskintimmar:	0 timmar
Exploateringsyta:	Ca 50 000 m ²
Personal:	Jan Åhlström
Belägenhet:	Västerås 2:50
Ekonomisk karta:	11G 1h
Koordinatsystem:	Rt 90
Koordinater:	X6609550 Y1536637
Höjdsystem:	Ingen höjdmätning företogs.
Inmättningsmetod:	GPS
Dokumentationshandlingar:	Shp-filer, som slutförvaras hos Västmanlands läns museum
Fynd:	-